

Crna Gora
GLAVNI GRAD
GRADONAČELNIK
Broj: 01-018/21-1335/1
Podgorica, 25.02.2021. godine

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primljeno: 26.02.2021				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	-016	21 -	113	

**PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE GLAVNOG GRADA
PODGORICA**

PODGORICA

Shodno članu 100 Statuta Glavnog grada („Službeni list CG-opštinski propisi“, broj 08/19), u prilogu Vam dostavljam **Prijedlog Izmjene Programa podizanja spomen – obilježja za 2019.godinu**, radi stavljanja u proceduru Skupštine Glavnog grada-Podgorice.

Za predstavnika predlagača koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja ovog materijala, određena je **Ana Medigović**, sekretarka Sekretarijata za kulturu i sport Glavnog grada Podgorica.

GRADONAČELNIK,
dr. Ivan Vuković

Na osnovu člana 8 stav 2 i člana 13 stav 1, a u vezi sa članom 38 Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, broj 40/08, 40/11 i 2/17) i člana 54 stav 1 tačka 52 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 8/19), uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore, Rješenje broj: UPI_____od_____2021.godine, Skupština Glavnog grada – Podgorice, na sjednici održanoj dana _____ 2021. godine, donijela je

IZMJENU

Programa podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu

Član 1

U Programu podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br.8/19, 40/19, 1/20 i 29/20), u poglavlju II tačka 5 broj „2020“ zamjenjuje se brojem „2021“.

Član 2

Izmjena Programa stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“.

Broj: 02-_____

Podgorica: _____2021. godine

Skupština Glavnog grada – Podgorice
Predsjednik Skupštine,
dr Đorđe Suhih

O b r a z l o ž e n j e

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ovog programa sadržan je u čl. 8, 13 i 38 Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, broj 40/08, 40/11 i 2/17), kojima je propisano da se spomen-obilježja podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture; da skupština opštine može donijeti program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa; da se izmjena, dorada, izmještanje, zamjena i uklanjanje spomen-obilježja vrši po postupku propisanom za podizanje spomen-obilježja, kao i u članu 54 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, broj 8/19), kojim je propisano da Skupština Glavnog grada donosi, između ostalog, i program podizanja spomen-obilježja.

Razlozi za donošenje

Programom podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu planirano je postavljanje spomenika Jeleni Petrović Savoja u Podgorici. S obzirom na okolnost da, iz objektivnih razloga, spomenik nije mogao biti podignut u 2019. godini i 2020. godini, to se pristupilo ponovnoj izmjeni Programa, u cilju određivanja novog roka.

Izmjena u dijelu roka za podizanje spomenika uslovljena je potrebom usaglašavanja sa okolnošću da će se spomenik podići u 2021. godini, da je neophodno izmijeniti i Odluku o podizanju, pa su, s tim u vezi i razlozi hitnosti koji upućuju na potrebu stupanja na snagu ovog akta danom donošenja.

Na osnovu navedenog, predlaže se Skupštini Glavnog grada Podgorice da donese navedenu izmjenu Programa.

PREGLED POGLAVLJA KOJE SE MIJENJA

II

Podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomenika Jeleni Petrović Savoja, princezi Crne Gore i kraljici Italije

1. Jelena Petrović-Njegoš, udata Savoja (Cetinje 1873 - Monpelje, 1952)

Princeza Jelena Petrović-Njegoš rođena je 1873. godine, kao jedno od dvanaestoro djece crnogorskog kralja Nikole Prvog Petrovića i kraljice Milene. Krstio je ruski car Aleksandar Drugi Romanov. Odrasla je uz švajcarsku guvernantu. Pored vaspitanja u crnogorskoj porodici, Jelena je obrazovanje sticala u aristokratskom Djevojačkom institutu Smoljni u Petrogradu. Njen život obilježili su tragični preokreti, otac i muž za njenog života ostali su bez svojih kruna, ali i brojna dobročinstva.

Za Viktora Emanuela Savojskog, princa od Napulja, udala se 1896. godine. Brakom sa kraljem Viktorom, princeza Jelena Petrović-Njegoš je ojačala staru savojsku dinastiju, podarila joj je petoro djece (Jolanda, Mafalda, Umberto, Đovana i Marija), a zbog dobročinstva postala omiljena u italijanskom narodu. Tome svjedoče imena važnih ulica, institucija, posebno bolnica i humanitarnih ustanova u cijeloj Italiji. Među mnogim potvrdama Jelene kao smirene, skromne, požrtvovane, solidarne, ukratko narodne kraljice je i njena uloga nakon zemljotresa u Mesini, gdje se lično angažovala oko povrijeđenih, radeći kao bolničarka, starajući se i oko evakuacije teže povrijeđenih.

Sa istom posvećenošću pomogla je ugroženima tokom Prvog svjetskog rata, a kraljevsku rezidenciju, vilu Kvirinal, pretvorila je u bolnicu, radeći u njoj kao medicinska sestra.

Zbog nesebične požrtvovanosti bila je veoma popularna i sve velike evropske nacije su joj dodijelile ordenje i odale priznanje, a 1937. godine od pape Pija XI dobila je Zlatnu ružu za svoj humanitarni rad.

Danas najveća bolnica u Napulju nosi ime "Regina Elena", a činjenica da je u Mesini 1960. godine, dakle u vrijeme italijanske republike, podignut veliki spomenik kraljici Jeleni, svjedoči o tome koliko poštovanje Italija i njen narod imaju prema Jeleni.

Godine 1946. Savoje odlaze u egzil, u Aleksandriju. Nakon Viktorove smrti 1947. godine, Jelena boravi u Francuskoj, u Monpeljeu, gdje je i umrla, 1952. godine.

Posmrtni ostaci kraljice Italije i crnogorske princeze, poslije 65 godina, 15. decembra 2017. godine preneseni su u Italiju i sahranjeni u marjanskom svetilištu Vikaforte, kod Mondove, na području Kunea, u regiji Pijemont.

Najljepšim osobinama koje mogu krasiti čovjeka, princeza Jelena Petrović-Njegoš je tokom dvadesetog vijeka, na najbolji način gradila most između Crne Gore i Italije i predstavljala Crnu Goru, ostavivši ime naše države upisano u istoriji Italije.

2. Vrsta spomen-obilježja koja će se podići Jeleni Petrović Savoja je spomen-objekat - SPOMENIK.

3. Spomen-obilježje - SPOMENIK posvećen princezi Jeleni podići će Nevladina fondacija "Fondacija za izgradnju spomenika princezi Jeleni" u saradnji sa Glavnim gradom.

4. Sredstva za podizanje spomenika obezbjeđuje Nevladina fondacija "Fondacija za izgradnju spomenika princezi Jeleni".

5. Rok za podizanje spomenika je decembar 2020. godina.

6. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeeće se posebna odluka.